

Utfyllende koderegler for koding av statsbudsjettene

Om datasettene

Excel-boken inneholder to datasett. Datasettene er satt sammen av unike verdier på variabelen «Beskrivelse» i et større datasett i statsbudsjettene for 1999–2023. Deretter er de delt inn to datasett for hhv. utgifter og inntekter. Utgifter består av 1824 kodelinjer, mens inntekter består av 1427.

Kodegrunnlag

Kodeenheten er unike kapittelbeskrivelser som i statsbudsjettet er en inndeling av bevilgninger til et bestemt formål eller en bestemt virksomhet, f.eks. «arbeidslivstiltak» eller «Folkehelseinstituttet».

For hver kodeenhet er det tre kilder til informasjon som utgjør kodegrunnlaget – «Område», «Kapittel» og «Beskrivelse».

1. **Områdene** angir kapittelseriene som budsjettkapittelet sorterer under. Dette er typisk et departementsområde eller et større formålsområde (petroleumsvirksomhet, folketrygden). Det er 32 slike utgiftsområder og 30 inntektsområder.
2. **Kapittel** angir kapittelnummeret i statsbudsjettet. Dette er nyttig hvis du skal søke opp en beskrivelse. Kopier både kapittel og beskrivelse f.eks. «51 Riksrevisjonen» og søk på Google. Da finner du som regel nærmere beskrivelse av kapittelet.
3. **Beskrivelse** angir navnet på budsjettkapittelet og er mer spesifikk enn departementsområde.

Utfyllende koderegler

1. De alminnelige kodereglene som fremgår av kodeboken *Norwegian Policy Agendas Codebook V 1.0* gjelder med mindre annet er fastsatt herunder.
2. Kapittel har forrang foran departementsområde. Dvs. at IT-politikk under Utenriksdepartementet kodes 1709 fremfor 1900. Unntak: Hvis det finnes en kode som passer både til departementsområde og kapittel, har denne forrang, f.eks. Klima, miljø og hav under UD = 1902.
3. Kapitler som har vage eller generelle beskrivelser kodes basert på departementsområde, f.eks. «Andre utgifter», «Ymse»
4. 2999 brukes ikke.

Tips

Det kan hjelpe å søke opp kapittelnummer og kapittelbeskrivelse dersom informasjonen er for vag til å vurdere kode.

- Kapittelbeskrivelsene kan ofte være litt vage – f.eks. «Andre tiltak». Koden kan da baseres på programområdet. Dersom «Andre tiltak» sorterer under UD, kodes de på den generelle koden 1900.

- Kapittelbeskrivelsene kan variere fra år til år, men ha samme kapittelnummer – f.eks. «229 Andre formål i grunnskolen» og «229 Andre tiltak». Det er mulig å google kapittelnummer og kapittelbeskrivelse for å få en beskrivelse av innholdet i kapittelet. Her vil «299 Andre formål i grunnskolen» og «229 Andre tiltak» kodes ulikt – 602 og 605.

6.9 Kap. 229 Andre tiltak

6.9.1 Post 1 Driftsutgifter

6.9.1.1 Sammendrag

6.9.1.2 Komiteens merknader

6.9.1 Post 1 Driftsutgifter

6.9.1.1 Sammendrag

Bevilgningen til Veia – statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører ble flyttet fra kap. 222 til kap. 229 i statsbudsjettet for 2010. Inntektsbevilgningen ble samtidig flyttet fra kap. 3222 til nytt kap. 3229. Det har vært knyttet en fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 222 post 1 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3222 postene 02 og 61. Denne merinntektsfullmakten ble ikke flyttet i statsbudsjettet for 2010. Det foreslås derfor en merinntektsfullmakt knyttet til kap. 229 post 1, mot merinntekter på kap. 3229 postene 2 og 61, jf. forslag til romertallsvedtak. Den eksisterende merinntektsfullmakten knyttet til kap. 222 foreslås ikke endret.

6.9.1.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak II. 1 under kapittel 23 Komiteens tilråding.

Abstraksjonsnivå, observasjonsenhet og kodeenheter

Kodeenheten er den minste enheten i agendaen som tilordnes en kode. Kodeenheten i denne oppgavens datagrunnlag er budsjettkapittel.

Grunnen til at budsjettkapittel er valgt over departementsområde, er fordi de ulike forvaltningsgrenene har virksomhet som omfatter mer enn policyområdene som representerer deres sektorpolitiske rammer [OMFORMULER].

Valg av kodeenhetens abstraksjonsnivå er begrunnet i bevilgningsreglementet, som sier at hvert formål eller hver virksomhet skal være tilordnet ett budsjettkapittel. Samtidig er det hver enkelt budsjettpost de politiske beslutningstakerne forholder seg til. Det er likevel rimelig å anta at det er på kapittelnivå at de politiske forhandlingene foregår – det er sjelden av budsjettforhandlinger har brutt sammen fordi budsjettpartene ikke kom til enighet om en bevilgning skulle legges til en investeringspost i 90-gruppen istedenfor 50-gruppen.

I tillegg kan postinndelingen være av teknisk karakter. Iblant 90-gruppen av poster finnes det bestemte koderegler for hvilke 90-poster som skal nyttes til hvilke investeringsformål. Koding på postnivå ville lagd støy i disse dataene.

En annen avveining gjelder kontinuitet. Som det ble diskutert ovenfor, er viktig med fullstendige tidsserier for å ivareta faktiske endringer og fjerne budsjetteknisk støy fra datasettet. Ved å kode på postnivå vil ikke dette være mulig. Koding på et lavere nivå kan ikke uten videre aggregeres opp¹.

¹ Det er teknisk sett mulig å aggregere opp dataene til et høyere nivå ved å anvende prioritetsprinsippet og laveste kode-prinsippet.

På hvilket abstraksjonsnivå kodeenheten befinner seg, begrenser hvilket nivå vi kan analysere datasettet på. Bare i den grad det er rimelig å anta at den valgte kodeenheten på et høyere nivå representerer kodeenheter på et lavere nivå, kan vi bruke kodeenheten på det lavere nivå. I så fall må vi være sikre på at koden som er tilordnet er tilstrekkelig dekkende for kodeenheten på lavere nivå.

Dette er det viktig å ta høyde for i analysen

Dersom koden som er tilordnet et policytema på kapittelnivå ikke samsvarer med policytemaet på postnivå, kan analyse av enheter på postnivå blåse opp et policytema som har flere poster av tekniske årsaker.

Dette kan for eksempel skje dersom vi koder policydokumenter etter tittelen på dokumentet, men bruker setninger som observasjonsenhet. Policydokumenter er som regel flersidige, og det er ikke gitt at hver setning i dokumentet direkte gjenspeiler tittelen på dokumentet. Dersom vi er opptatt av de enkelte policyområdenes andel av agendaen, vil dokumentene med flest setninger blåse opp policyområdet de representerer.

Vi ser den samme problematikken i analyser av statsbudsjetter og regjeringskonstellasjoner, der regjeringen presenterer statsbudsjetter hvert år, men bare er på valg hvert fjerde år (Garrizmann & Seng, 2016, s. 513 SKRIV INN I KILDELISTE).

Det samme gjelder statsbudsjettet. Bare i den grad budsjettposten kommuniserer den samme policyen som budsjettkapittelet, kan vi bruke budsjettposten som observasjon i datasettet vårt.

Disse observasjonene er fordelt over et gitt antall variabler (policytemaer), avhengig av hvor mange av kodene i kodeboken som brukes. Dersom vi antar at alle policytemaer er representert i hvert statsbudsjett, finnes det 21 variabler med ulike observasjoner for hvert år. Dataene er kodet i tråd med CAP-metodologi. Kodeboken er utviklet med tilpasning til norske forhold og norsk politikk.

Datagrunnlaget består av en tidsdimensjon og en policy-dimensjon. Begge er nyttige for å besvare forskningsspørsmålet, og oppgaven vil utnytte egenskaper fra hver dimensjon for å identifisere egenskaper ved beslutningsatferden.

I løpet av perioden 1999

[Hvordan kan du utnytte disse dimensjonene?]

I den kvalitative delen av forskningsspørsmålet vil oppgaven undersøke hvilke observasjoner som utgjør policy-punkteringer. Videre vil jeg oppgaven undersøke disse punkteringene, med sikte å kode nok av dem til å etablere korrelasjoner mellom ulike policyområder og eksterne faktorer.

Komprimering

PET peker på to forklaringer på punkteringer.

[En teoretisk innvending til dette er at antakelsen bygger på at alle store endringer er eksogene.]

forklaringene er at eksogene sjokk, plutselige eksterne hendelser som forårsaker store endringer i statsbudsjettene, enten på inntekts- eller utgiftssiden. Den andre forklaringen er akkumulert press – neglisjeringen av sosiale eller politiske problemer som bryter ut i en overreaksjon.

En sentral teoretisk utfordring er å finne forklaringer for mønstre.

Utvalget i denne oppgaven er stort og ambisiøst. Det består av alle bevilgninger over statsbudsjettene i en lang periode. Ideelt sett er målet å samle inn data for hele perioden etter krigen 1946–2024. Likevel vil kortere perioder også gi mye opplysninger om egenskaper ved budsjettpolitikken. Det er særlig perioder med bestemte institusjonelle trekk jeg er ute etter å få tak i. Dataplanen vil gå nærmere inn på databehov og hvilke perioder som er relevante.

Den fullstendige kodeboken med de generelle og spesifikke instruksene til kodere er i sin helhet vedlagt oppgaven.

Øvrig koding

I tillegg til CAP-kodene, er datasettet også bearbeidet med en rekke bakgrunnsvariabler.

Det er lagt til variabler som angir regjeringen og finansministeren som satt da statsbudsjettet ble lagt frem og vedtatt, hvilke partier som inngikk i regjeringen og som var en del av budsjettpartnerne.